

Bài 15. THƯƠNG MẠI VÀ DU LỊCH

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

- Nắm được các đặc điểm phát triển và phân bố ngành thương mại và du lịch ở nước ta.
- Chứng minh và giải thích được tại sao Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh là các trung tâm thương mại, du lịch lớn nhất cả nước.
- Nắm được nước ta có tiềm năng du lịch khá phong phú và ngành du lịch đang trở thành ngành kinh tế quan trọng.
- Biết đọc và phân tích các biểu đồ.
- Biết phân tích bảng số liệu.

II – MỘT SỐ VẤN ĐỀ CẦN CHÚ Ý

– Đặc điểm của hệ thống nội thương là sự phân bố của các cơ sở kinh doanh thương mại dịch vụ phụ thuộc vào quy mô dân số, sức mua của nhân dân và sự phát triển của các hoạt động kinh tế khác. Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh là hai trung tâm thương mại lớn nhất cả nước.

– Ngoại thương là hoạt động kinh tế đối ngoại quan trọng nhất. Nền kinh tế nhiều thành phần càng phát triển và mở cửa, thì hoạt động ngoại thương càng có vai trò quan trọng, có tác dụng trong việc giải quyết đầu ra cho các sản phẩm, đổi mới công nghệ, mở rộng sản xuất với chất lượng cao và cải thiện đời sống nhân dân.

– Du lịch nước ta có tiềm năng to lớn, bao gồm cả tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn.

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Biểu đồ hình 15.1 vẽ to trên giấy.
- Bản đồ các nước trên thế giới (để xác định các thị trường chính).
- Bản đồ du lịch Việt Nam (để xác định các địa điểm du lịch nổi tiếng).

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY BÀI MỚI

Thương mại bao gồm nội thương và ngoại thương.

1. Gợi ý dạy mục 1 : Nội thương

GV có thể phát triển nội dung từ việc khai thác các biểu đồ và bảng số liệu. Trước hết, GV đặt câu hỏi : *Nhận xét sự phân bố theo vùng của ngành nội thương.*

Nhận xét rút ra là rất chênh lệch theo vùng ; trong đó Đông Nam Bộ đạt mức cao nhất cả nước do kinh tế phát triển, dân số tập trung đông. GV cũng có thể đặt câu hỏi : *Tại sao nội thương kém phát triển ở Tây Nguyên ?* Lí do ngược lại với vùng Đông Nam Bộ.

2. Gợi ý dạy mục 2 : Ngoại thương

Trong phần này có các nội dung sau :

- Vai trò của ngành ngoại thương.
- Các nguồn hàng xuất khẩu.
- Các mặt hàng nhập khẩu.
- Tình hình xuất nhập khẩu.

Đoạn "Ngoại thương là hoạt động kinh tế đối ngoại quan trọng nhất..." trình bày những lí do chính để HS hiểu được tại sao trong quá trình Đổi mới, ngoại thương được chú trọng đẩy mạnh.

Câu hỏi giữa bài "*Hãy nhận xét biểu đồ và kể tên các mặt hàng xuất khẩu chủ lực của nước ta*" rèn cho HS khả năng đọc biểu đồ và kết hợp các kiến thức được học với hiểu biết thực tế. GV hướng dẫn HS trình bày các mặt hàng xuất khẩu chủ lực theo từng nhóm hàng. Chẳng hạn :

- Khoáng sản, lâm sản : dầu thô, than đá,...
- Nông sản, thuỷ sản : gạo, cà phê, tôm, cá mực đông lạnh,...
- Sản phẩm công nghiệp chế biến : hàng dệt may, điện tử,...

3. Gợi ý dạy mục II : Du lịch

GV có thể yêu cầu HS tìm các ví dụ về tài nguyên du lịch của nước ta. Sau đó, cho các em sắp xếp lại, điền vào ô trống trong bảng sau :

Nhóm tài nguyên	Tài nguyên	Ví dụ
Tài nguyên du lịch tự nhiên	Phong cảnh đẹp	
	Bãi tắm tốt	
	Khí hậu tốt	
	Tài nguyên động, thực vật quý hiếm	
Tài nguyên du lịch nhân văn	Các công trình kiến trúc	
	Di tích lịch sử	
	Lễ hội dân gian	
	Làng nghề truyền thống	
	Văn hoá dân gian	

GV cần gợi ý cho HS tìm hiểu các tài nguyên du lịch ở địa phương mình (tỉnh, huyện,...). Từ đó các em thêm yêu quê hương và có ý thức gìn giữ các giá trị thiên nhiên, lịch sử, văn hoá,... của địa phương.

V – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI KHÓ

- Câu hỏi 1 : + Có vị trí đặc biệt thuận lợi.
 - + Đây là hai trung tâm kinh tế lớn nhất cả nước.
 - + Hai thành phố đông dân nhất nước ta.
 - + Tập trung nhiều tài nguyên du lịch.
- Câu hỏi 3 : + Đây là khu vực giàu nước ta.
 - + Khu vực đông dân và có tốc độ phát triển nhanh.